

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

1. základní škola Dobříš

Komenského náměstí 35, 263 01 Dobříš

Identifikátor školy: 600 054 411

Zřizovatel: Město Dobříš, Mírové náměstí 119, 263 01 Dobříš

Školský úřad Příbram, 28. října 24, 261 02 Příbram VII

Termín konání orientační inspekce: 7. – 9. června 2000

Čj.	024 225/00-5079
Signatura	ob5ct113

Základní informace o škole

1. základní škola Dobříš, Komenského náměstí 35 (IZO: 114 001 341) je plně organizovaná základní škola. Ve školním roce 1999/2000 ji navštěvuje 515 žáků umístěných ve 20 třídách. Součástí školy je školní družina (IZO: 114 001 359) a školní jídelna (114 001 367). Právní forma – příspěvková organizace.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk - I. stupeň

Časová dotace sledované výuky českého jazyka odpovídá schválenému učebnímu plánu. Ve většině hodin bylo učivo správně členěno do jednotlivých ročníků, dílčí nedostatky byly zjištěny v jazykovém vyučování ve 4. ročníku. Rozsah probíraného učiva ve sledované hodině náležel dle úprav a doplňků schválených MŠMT ČR pod čj. 25 018/96-22 do 5. ročníku. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zčásti zajištěna - doporučené časově tematické plány učiva jsou zpracovány jen některými vyučujícími a ne pro všechny specifické složky českého jazyka (např. čtení, literární výchova). Úroveň zpracování a jejich funkčnost je kvalitativně rozdílná. Vyučující vycházejí především z učebních textů a učebních osnov. Vypovídací hodnota zápisů v třídních knihách vzhledem k plnění učebních osnov je rovněž kvalitativně rozdílná. Ve výuce českého jazyka ve 3. až 5. ročníku je v rámci rozvrhu hodin organizována náprava specifických poruch učení formou tříd individuální péče. Příprava vyučujících a cíle výuky byly v souladu se vzdělávacím programem. V oblasti plánování a přípravy výuky převažovala pozitiva, zjištěny byly jen dílčí nedostatky.

Kromě jedné vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti pro I. stupeň základní školy byla výuka vedena vyučujícími odborně a pedagogicky způsobilými. Ve sledované výuce se výrazně projevilo další vzdělávání vyučujících a kreativní přístup k práci. Personální podmínky byly vynikající.

Materiální a technické zázemí výuky je na dobré úrovni, vyučující si vytvářejí vlastní učební pomůcky, v menší míře je využíván minimálně inovovaný inventář učebních pomůcek pro I. stupeň. Bohatá je nabídka videoprogramů a počítačových výukových programů, v průběhu inspekce nebylo využití zaznamenáno, stejně jako použití didaktické techniky. Žáci účelně pracovali s různými zdroji informací, učebními texty a specifickými pomůckami (např. k uvolňování rukou). Prostředí většiny učeben, ve kterých probíhala sledovaná výuka bylo esteticky a didakticky podnětné. Materiální podmínky výuky měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Učebny vytvářejí svým netradičním a nápaditým uspořádáním prostoru, žákovského a úložného nábytku, jeho výtvarným a barevným ztvárněním velmi dobré podmínky pro uplatňování psychohygienických zásad. Ve většině hodin žáci různými formami cíleně relaxovali, činnosti byly vhodně rytmizovány. Vyučující i žáci dbali na správné sezení a držení psacích potřeb, rezervy byly zjištěny v důslednější péči jejich výběru. Kladem bylo relaxační vybavení učeben, respektování základních psychohygienických potřeb žáků (pitný režim), netradiční členění výuky (hudební, pohybové a komunikační prvky) a pozitivní psychosociální klima většiny sledovaných hodin. Psychohygienické podmínky výuky a jejich uplatňování ve výuce byly nadprůměrné.

Struktura hodin byla promyšlená, organizace jasná, přiměřená věku a schopnostem žáků, v některých hodinách umožňovala jejich aktivní participaci. Až na výjimky byl cíl hodin stanoven, vyhodnocen (i žáky), a to jak z hlediska plnění obsahové části (učivo), forem a metod práce, tak i osobnostních kompetencí žáků. Výběr informací vzhledem k učivu,

zvolené formy a metody práce, pracovní rytmus a tempo respektovaly náročnost učiva a individuální schopnosti žáků. Většina sledovaných hodin měla charakter dílny, v níž se promítly zkušenosti a výsledky vzdělávání pedagogů (Čtení a psaní ke kritickému myšlení). Některé hodiny byly koncipovány formou projektu, jazykové vyučování bylo integrované ve svých specifických složkách, navazovalo na předcházející aktivity, získané zkušenosti a vědomosti (např. z divadelního představení) nebo bylo přípravou na nadcházející (ozdravný pobyt). Nedílnou součástí výuky byla práce ve skupinách, dvojicích, účinná frontální výuka, problémově zadaná samostatná práce, činnostní prvky. Složení skupin a způsobu jejich práce (sociální a pracovní role jednotlivých žáků, forma zadání úkolů, obsah učiva) je věnována mimořádná pozornost. Obsahově i metodologicky až na dílčí nedostatky byly hodiny logicky a systematicky strukturovány, v jedné hodině začínající učitelky byl příkladně metodicky zadán diktát. Ve výuce čtení je ve škole aplikována metoda analyticko syntetická, v jedné třídě metoda genetická, se kterou má vyučující velmi dobré zkušenosti. Alternativní řešení a zadávání úkolů bylo charakteristickým rysem výuky. Dílčí rezervy byly v metodách práce s textem (absence tichého čtení, průpravného čtení). Kladem bylo čtení žáků ve dvojici, náležitá pozornost věnovaná porozumění textu, kontinuální společné a individuální četbě žáků. V některých hodinách byly přitažlivou formou zadány domácí úkoly, potřebná pozornost byla věnována i kvalitě jejich zpracování a individuálnímu hodnocení žáků. Organizace výuky, použité formy a metody práce, jejich účelnost a vhodnost byly na velmi dobré úrovni.

Nedílnou součástí výuky byla motivace. Žáci byli aktivizováni uplatňováním prvků dramatické výchovy, mezipředmětovými vztahy, prací s chybou, možností sebekontroly a vzájemné kontroly včetně hodnocení, aktualizací učiva, aplikací teoretických vědomostí na konkrétním jazykovém materiálu, průběžnou pomocí a korekcí chyb vyučujícími, okamžitou zpětnou vazbou, prací s ilustracemi. Cíleně byli vedeni k vytváření a rozvíjení zájmu o četbu, včetně kultivace čtenářského vkusu. Vhodně byla využita regionální tematika. Otázky vyučujících byly při opakování zaměřeny jak na pamětní zvládnutí učiva, tak na pochopení příčinných vztahů a souvislostí a aplikací učiva. Žáci byli v průběhu výuky hodnoceni různými formami, klasifikace ve většině žakovských knížek a záznamníků byla z hlediska četnosti a zvolených forem optimální. Písemnosti žáků jsou vyučujícími kontrolovány a hodnoceny na kvalitativně rozdílné úrovni, od vynikající (motivující slovní hodnocení, důsledná práce s chybou) až po značné nedostatky, které se projevují v jejich nízké obsahové a formální úrovni, funkčnosti, tak i v úrovni rozvíjení volných vlastností žáků. Účinnost motivace a způsobu hodnocení žáků byla celkově na velmi dobré úrovni.

V komunikaci některých vyučujících a žáků byly zjištěny dílčí nedostatky (používání spisovné výslovnosti). Nevýrazný verbální projev žáků v některých třídách reflektoval absenci potřebných artikulačních, jazykových a dechových cvičení. V některých hodinách dominoval verbální projev vyučujících na úkor komunikace žáků, ojediněle měl slovní projev vyučující k žákům spíše příkazový charakter se zvýšenou a nepřiměřenou intonací hlasu. Kladem byly kooperativní techniky práce, umožňující vzájemnou komunikaci žáků, cílené rozvíjení slovní zásoby, vyjadřovacích schopností, úroveň komunikace a vypravěčské dovednosti vyučujících, schopnost žákům naslouchat, reagovat a rozvíjet jejich slovní projev. Ke sledované výuce projevovali žáci pozitivní vztah, respektovali pravidla vzájemné komunikace a jednání. Úroveň komunikace a spolupráce mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy měla výraznou převahu pozitiv.

Kvalita vzdělávání českého jazyka na I. stupni byla ve sledovaných hodinách na úrovni vynikající až průměrná, tři vyučovací hodiny v 1. a 3. ročníku byly hodnoceny jako vynikající. Celkově je výuka hodnocena jako velmi dobrá.

Český jazyk – II. stupeň

Výuka českého jazyka na II. stupni probíhá v souladu s učebními dokumenty. Vyučování bylo ve většině sledovaných hodin dobře připraveno. Dílčím nedostatkem byla chybějící potřebná úroveň názornosti (včetně využití didaktické techniky) nebo diferenciací a problémy v časové struktuře hodin. Plánování a příprava výuky byly celkově průměrné.

Hospitované hodiny českého jazyka byly vyučovány v kmenových nebo polo odborných učebnách, z nichž většina svým vybavením nespĺňuje požadavky moderní výuky. Chyběla didaktická technika a dostatek pomůcek. Úroveň zařízení, technická i estetická kvalita prostor sledované výuky měla výrazné nedostatky.

Český jazyk na II. stupni vyučují učitelky s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Výuka v hospitovaných hodinách probíhala tradičně s dominancí společné formy práce a metody řízeného rozhovoru. Vzhledem ke zkušenostem vyučujících byla účinná ve znalostní složce, učitelky dobře používaly techniky vedoucí ke zvládnutí učiva, vedly žáky demokratickým způsobem, braly zřetel k pracovnímu tempu žáků. Učitelky uplatnily mezipředmětové vztahy, práci s chybou. Výuka nebyla diferencována, individuální práce s žáky se specifickými poruchami učení nebyla zaznamenána. Psychohygienické zásady byly dodržovány, přímé relaxační prvky nebyly do vyučování zařazeny. Způsob vyučování a zvolené metody práce nepodporovaly aktivní učení. V některých částech hodin vyučující nadbytečně dominovaly a svým způsobem práce nerozvíjely další kompetence žáků. Psychohygienické podmínky výuky byly na průměrné úrovni, shodnou kvalitu měla celkově zvolená organizace, formy a metody vyučování.

V průběhu vyučování byli žáci vhodně motivováni i hodnoceni, rozsah klasifikace je dostatečný, žáci se specifickými poruchami učení jsou převážně nediferencovaně a nemotivačně hodnoceni z písemných prací. Některým hodinám chyběl úvod i závěr, v nichž by došlo k využití motivace žáků k výuce a ocenění jejich snahy a pokroku. Úroveň motivace a hodnocení měla průměrnou úroveň.

Žáci jsou vedeni k formálně kvalitním a přehledným zápisům v sešitech, v některých případech však chybí větší důslednost v dodržování pravidel kvalitního zápisu a úpravy písemností některých žáků. Vyučující sice poskytly prostor k formulacím žáků, snaží se rozvíjet jejich komunikační dovednosti, ale často žákům do komunikace vstupují. Klima výuky ve vyšších ročnících II. stupně nesvědčilo o vytvořených žádooucích osobnostních kompetencích. V jednání a chování některých žáků se často projevovala neohleduplnost a hrubost. Interakce a komunikace ve výuce byla na průměrné úrovni.

Celkově byla kvalita výuky českého jazyka průměrná.

Cizí jazyky – anglický, německý

Obsah a časová dotace předmětů jsou v souladu se vzdělávacím programem školy. Časově tematické plány učiva zpracovávají vyučující pouze pro vlastní potřebu tzn. nejsou konzultovány s pracovníky vedení školy či s vyučujícími paralelních. Učivo je plánováno v souladu se zvolenými učebnicemi a úrovní jednotlivých jazykových skupin, chybí alespoň rámcové vymezení učiva jednotlivých ročníků. Výuka je podporována nepovinným předmětem německý jazyk v 6. a 7. ročníku a volitelným předmětem konverzace v anglickém jazyce v 8. ročníku. Příprava většiny sledovaných hodin měla velmi dobrou úroveň, výuka byla promyšlená, nechyběl doplňkový materiál, audiovizuální technika, odborné učebnice a slovníky. Část sledovaných hodin byla vyučována bez výše uvedených pomůcek, vyučující v hodinách využívali pouze učebnice a pracovní sešity. V oblasti plánování a přípravy výuky byla pozitiva a negativa v rovnováze.

Výuku cizích jazyků zabezpečují čtyři vyučující bez odborné způsobilosti a dvě vyučující bez odborné i pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost částečně ovlivňovala kvalitu sledované výuky (věcné chyby, absence cizojazyčného projevu některých vyučujících). Dvě vyučující složily základní státní jazykovou zkoušku, část vyučujících se průběžně jazykově vzdělává.

Většina hodin probíhá v odborných jazykových učebnách (i u žáků I. stupně), v menší míře v počítačové učebně nebo v kmenových třídách. Odborné učebny (německá a anglická) jsou vybaveny nadprůměrně a spolu s vysoce kultivovaným a estetickým prostředím dávají předpoklad pro podnětnou a efektivní výuku. Počítačová učebna svým softwarovým vybavením umožňuje nadstandardní jazykovou výuku. Kmenové učebny druhého stupně jsou pro výuku předmětů zcela nepodnětné (VIII.A). Materiální a technické podmínky výuky mají výraznou převahu pozitiv.

Škola uplatňuje vedle vnitřní i vnější diferenciaci výuky. Žáci jsou po čtvrtém ročníku děleni do skupin dle svých schopností. Převážná část sledované výuky byla vedena frontálně, s větší či menší dominancí vyučujících, občas střídanou samostatnou, nebo skupinovou prací žáků. Pozitivem některých hodin byl individuální přístup k žákům se specifickými poruchami učení, využití mezipředmětových vztahů, aktualizace učiva a snaha o aplikaci získaných vědomostí na reálné životní situace. Negativem sledované výuky bylo (zejména ve vyšších ročnících) monotónní tempo, chybějící aktivizující prvky, málo efektivní použití didaktických pomůcek a absence cizojazyčného dialogu. Organizace výuky, použité metody a formy práce, stejně jako psychohygienické podmínky výuky, měly pozitiva i negativa v rovnováze.

Průběžná motivace a hodnocení zvyšovaly pozornost žáků a povzbuzovaly je k lepším výkonům. Chybějící zařazení většího počtu herních, soutěživých a dramatických prvků vedlo k poklesu pozornosti a snižovalo zájem některých žáků o výuku. Hodnocení v hospitovaných hodinách probíhalo ústní i písemnou formou, odpovídalo znalostem žáků, bylo přiměřené. Negativem byl nízký podíl žáků na hodnocení a sebehodnocení. Většinou hodin chybělo závěrečné shrnutí a zhodnocení práce žáků. Jazykových olympiád a soutěží se vzhledem k vysokému procentu žáků odcházejících v průběhu školní docházky na víceletá gymnázia škola neúčastní. Motivace a hodnocení mají průměrnou úroveň.

V průběhu sledované výuky byl dán žákům prostor k rozvoji komunikativních dovedností, vyučující pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky, úroveň jejich verbální a neverbální komunikace byla velmi dobrá. V hodinách převládala příjemná atmosféra. Interakce a komunikace sledovaných hodin měly nadprůměrnou úroveň.

Výuka cizích jazyků měla celkově pozitiva a negativa v rovnováze.

Matematika

Předmět byl ve sledovaných třídách vyučován v předepsané týdenní časové dotaci. Učivo matematiky bylo do jednotlivých ročníků rozčleněno v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Většina vyučujících měla vypracovány vlastní časově tematické plány. Zápisy ve třídních knihách byly vedeny jasně a přehledně. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako vynikající.

Výuka na I. i II. stupni byla vedena vyučujícími s odpovídající odbornou i pedagogickou způsobilostí. Výuka matematiky probíhala ve kmenových třídách, které jsou svým vybavením pro výuku podnětné (nástěnné materiály, dostatek místa pro pohybové aktivity žáků.), mají klasické uspořádání, Žakovský nábytek je postupně obměňován. Didaktické ani audiovizuální pomůcky nebyly v žádné ze sledovaných hodin využívány (většinou byla realizována jen práce s učebnicí, sešitem). Přestože škola vlastní počítačový software k výuce některých témat matematiky, ve sledované výuce nebyl využíván. Do týdenního rozvrhu jsou hodiny

rozloženy rovnoměrně, zařazovány jsou na první a druhou hodinu, na druhém stupni i pátou, náročnost předmětu je respektována. Podmínky výuky měly převahu pozitiv.

Z hlediska metod a forem práce se žáky převládá frontální práce, v některých hodinách efektivní, v jiných však méně produktivní. Žákům nebyl dán prostor pro uplatnění individuálních schopností, možnost využití alternativních postupů při řešení úloh, či pro získávání vlastních informací. Jedinou formou samostatné práce žáků bylo písemné procvičování a mechanický nácvik matematických dovedností. Zohledňování žáků se specifickými poruchami učení a chování nebylo zaznamenáno. Organizace, formy a metody výuky měly negativa a pozitiva v rovnováze.

Hodnocení bylo prováděno průběžně, ne však vždy s ohledem na ocenění snahy a pokroku, či posílení sebedůvěry slabších žáků. V hodinách bylo zařazeno sebehodnocení. Během výuky bylo využíváno mezipředmětových vztahů a uváděny příklady z praxe. Při řešení úkolů byla poskytována žákům pomoc. Motivace a hodnocení měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Komunikace byla založena na dohodnutých pravidlech, jež jsou vzájemně akceptována a respektována. Mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem panovalo prostředí důvěry, spolupráce, ale i přiměřené tolerance. Při výuce matematiky se žáci většinou chovali ukázněně, snažili se vyhovět kladeným požadavkům. Interakce a komunikace měly nadprůměrnou úroveň.

Celkově byla výuka matematiky hodnocena jako nadprůměrná.

Občanská výchova

Výuka občanské výchovy probíhá v souladu s učebními dokumenty. Příprava sledovaných hodin byla z hlediska struktury, organizace, metod práce a použití didaktických materiálů promyšlená a velmi dobrá.

Hospitované hodiny občanské výchovy byly vyučovány v podprůměrně zařízené kmenové učebně, která vyžaduje modernizaci, estetizaci a dovybavení didaktickým zařízením a v esteticky podnětné učebně v půdní vestavbě. Úroveň materiálně-technického zázemí výuky byla bipolární, celkově v průměrné kvalitě.

Občanskou výchovu vyučuje učitelka s pedagogickou způsobilostí. Její odborná nezpůsobilost neovlivňuje kvalitu vzdělávání.

V organizaci výuky byly zařazeny aktivizující formy práce žáků, kteří pracovali samostatně. V demokraticky vedeném vyučování byly využity zkušenosti žáků, jejich názory nebo znalosti z předchozí práce a aktualizace učiva. Výuku vhodně doplnily materiály, které zvýšily její účinnost. Přímé relaxační prvky ve vyučování nebyly použity, ale zvolený způsob práce měl pozitivní vliv na psychohygienu vyučování. Styl vyučování a použité metody umožnily žákům aktivní účast při výuce, ve sledované hodině v osmém ročníku však žáci zajímavou příležitost k aktivní práci, sebereflexi a diskusi znehodnotili svým neohleduplným a nekultivovaným jednáním a chováním. Psychohygienické podmínky výuky byly na průměrné úrovni, stejnou kvalitu měla zvolená organizace, formy a metody vyučování.

Dílčím nedostatkem byla nízká úroveň motivace, respektive její neakceptace žáky. Kvalitní a zajímavý obsah sledovaných hodin, snaha vyučující o a vzájemnou interakci a názorovou komunikaci byl v protikladu s přístupem žáků k výuce, kteří často (zejména v hodině VIII.A) výuku komentovali povrchními poznámkami, vykřikovali a nebyli schopni sebesoustředění. Úroveň motivace a hodnocení byla průměrná.

Obsahová úroveň písemností žáků byla velmi dobrá. Po formální stránce měla kvalita písemností některých žáků nedostatky. Mnozí neumějí jasně, zřetelně a kultivovaně komunikovat, jsou neohleduplní k učiteli i sobě navzájem. Interakce a komunikace byly

průměrné.

Celkově byla výuka občanské výchovy na průměrné úrovni.

Výtvarná výchova

Výuka pobíhala v souladu s učebním programem, časová dotace předmětu koresponduje s učebním plánem. Volba témat a výtvarných technik odpovídala schopnostem a zájmům žáků a aktuálnímu stavu tříd. Učivo je plánováno rámcově, aktuální témata jsou zařazována operativně. Shlédnutá výuka byla velmi dobře připravená a promyšlená. Pro podporu výuky škola nabízí žákům volitelné a zájmové kroužky či účast na kurzech výtvarné výchovy. Plánování a příprava výuky mají vynikající úroveň.

Výuka na I. i II. stupni byla realizována vyučujícími s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Tato skutečnost se velmi pozitivně odráží nejen ve výuce, ale i v celkovém vysoce estetickém prostředí školy, která výtvarnou výchovou žije.

Učebny na I. stupni byly vhodně vybaveny a přizpůsobeny činností, které zde byly realizovány. Na II. stupni probíhala výuka ve speciálních pracovnách (výtvarná výchova a modelování, keramika), které zcela odpovídaly požadavkům kladeným na práci ve výtvarných oblastech (vhodné vybavení nábytkem, zabudované audiovizuální pomůcky, tekoucí voda, dostatečné množství umyvadel, potřebné zázemí kabinetů, dobré osvětlení). Podmínky výuky byly zcela mimořádné.

Výuka byla účelně organizována, didaktické zásady výuky byly vhodně využívány. Žáci se specifickými poruchami učení a chování byli ve výuce zohledňováni. Organizace výuky vytvářela dostatečný prostor pro individuální nebo skupinové aktivity, prostřednictvím nejrůznějších technik (modelování, nápadité prostorové práce) dávala možnost všem žákům úspěšně se uplatnit. V hodinách II. stupně byla efektivně využita didaktická technika. Organizace, formy a metody výuky byly příkladné.

V hodinách bylo důsledně využíváno vstupní motivace, žáci využívali vlastních zkušeností, svobodně vyjadřovali svůj výtvarný názor, mezipředmětové vztahy podporovaly jejich fantazii. Během realizace výtvarných projektů byla žákům poskytována pomoc, nebo rada. Závěrem hodin bylo prováděno shrnutí, hodnocení či sebehodnocení výkonů. V průběhu inspekce probíhala ve škole výstavka výtvarných projektů žáků devátého ročníku. Prostory školy zdobí práce žáků. Motivace a hodnocení byly zcela mimořádné.

Dohodnutá pravidla vzájemného jednání jsou známá, akceptována a respektována. Vzájemná komunikace mezi žáky a učiteli, či mezi žáky navzájem je založena na důvěře, pozitivních vztazích a vzájemném respektování. Nežádoucí projevy chování žáků nebyly během inspekce zaznamenány. Interakce a komunikace měly vynikající úroveň.

Celkově je výuka výtvarné výchovy hodnocena jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Úroveň předmětu výtvarná výchova, kterým se škola spolu s tělesnou výchovou profiluje, je ve všech sledovaných oblastech příkladná.

Plánování a příprava výuky měly v matematice vynikající úroveň, v českém jazyce a občanské výchově převahu pozitiv a v anglickém a německém jazyce průměrnou úroveň.

Personální podmínky výuky jsou v matematice a českém jazyce vynikající, v ostatních sledovaných předmětech průměrné.

Materiální podmínky výuky cizích jazyků jsou příkladné, v předmětech matematika a český jazyk I. stupeň jsou velmi dobré, v ostatních předmětech průměrné.

Psychohygienické podmínky výuky mají v matematice a českém jazyce na I. stupni nadprůměrnou úroveň, v ostatních předmětech mají negativa a pozitiva v rovnováze.

Organizace, formy a metody práce jsou velmi dobré v českém jazyce na I. stupni, v ostatních předmětech mají průměrnou úroveň.

Motivace a hodnocení spolu s interakcí a komunikací mají v matematice a českém jazyce I. stupně výraznou převahu pozitiv, v ostatních předmětech mají pozitiva a negativa v rovnováze.

Celkově měla sledovaná výuka pozitiva a negativa v rovnováze.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Koncepce rozvoje školy v období roku 1997 – 2003 analyzuje výchozí stav školy a nastiňuje perspektivy jejího dalšího rozvoje v oblasti materiálně-technické, personální, výchovně vzdělávací, spolupráce školy s rodinou a nejširší veřejností. Priority jednotlivých oblastí jsou postupně realizovány. Některé části koncepce (zejména oblast výchovně vzdělávací) jsou deklarovány v obecné rovině, pro efektivní využití v praxi chybí jejich podrobnější rozpracování zahrnující poznatky z kontrolní činnosti vedoucích pracovníků školy.

Ředitel školy upřednostňuje systém krátkodobého týdenního plánování, které mu umožňuje pružně reagovat na nově vzniklé situace a operativně je řešit. Týdenní plány zaznamenávají osobní zodpovědnost za plnění jednotlivých úkolů a jsou vyhodnocovány v rámci měsíčního hodnocení pedagogů ředitelem školy.

Na základě široké diskuse se ve škole vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků čj. 25 018/98-22. V oblasti plánování výchovně vzdělávacího procesu přináší systém krátkodobého plánování rizika tzn. učební plán programu Základní škola není rozpracován na celé období školní docházky (zejména pro předměty, kde je možná variabilita časových dotací), a není tak jednoznačně zaručeno dodržení souhrnných časových dotací v rámci školní docházky, respektive ve 4. – 9. ročníku.

Nabídka volitelných předmětů a zájmových kroužků je široká, rezerva je v oblasti nabídky zájmové výuky cizích jazyků.

Individuální vzdělávací plány vypracované pro žáky se specifickou poruchou učení mají velmi dobrou úroveň.

Kvalitně zpracovaný Preventivní program sociálně patologických jevů, včetně analýzy jeho plnění je postupně naplňován, jeho součástí je plánovaná realizace projektu čajovna ve spolupráci s občanským sdružením Čtyřlístek.

Dobrovolné zpracování časově tematických plánů učiva ve sledovaných předmětech bylo rozdílné od formálních, obsahově kopírujících učebnice a plně nerespektujících osnovy a jejich úpravy až po propracované a operativně doplňované.

Reálné organizační uspořádání školy je funkční, provoz je výrazně ovlivňován individuálními iniciativami jednotlivých pracovníků. Písemně zpracovaný organizační řád a organizační schéma školy nejsou zcela aktuální, pracovní náplň je zpracována pouze pro jednoho zástupce (v současnosti jsou ustanoveni dva), dílčí rezervy jsou v jednoznačném stanovení kompetencí a odpovědnosti v oblasti výchovného poradenství. Náplně práce ostatních pracovníků školy jsou písemně stanoveny, povinnosti třídních učitelů jsou vymezeny obecně, kompetence a odpovědnost garantů výuky a jejich organizační začlenění nejsou specifikovány. Pedagogická rada jako poradní orgán je zřízena, metodické orgány a předmětové komise mají

spíše formální charakter.

Ve škole je zajištěn přenos každodenních informací, pracovníci mají přístup k potřebným informacím prostřednictvím nástěnek, pracovních porad a pedagogických rad, obecně pak k Internetu, kde má školy svou webovskou stránku.. Vnitřní informační systém - Intranet je v současnosti budován. V předávání informací byly zjištěny dílčí nedostatky (informování o úpravě a doplnění vzdělávacího programu Základní škola čj. 25 018/98-22).

Organizace vedlejší hospodářské činnosti je rozsáhlá (provozování papírnictví, Fitnesscentra, zájmových útvarů pro žáky i dospělé), iniciativní je i získávání sponzorů.

Výroční zpráva školy za školní rok 1998/99 má dobrou vypovídací hodnotu, nedostatky se týkají absence přehledných údajů o výsledcích vzdělávání žáků eventuální výsledky rozmíst'ovacího řízení a dle čl. 4 pokynu MŠMT čj. 21366/95-20 informací o použití prostředků na další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Řád školy koresponduje s ustanoveními § 15 vyhlášky MŠMR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, a dalších pokynů MŠMT, včetně zapracování práv žáků. Povinnosti některých pracovníků školy jsou stanoveny v souvislosti s provozem školy, explicitně nejsou v řádu školy stanoveny, jsou součástí organizačního řádu. Ustavený žakovský parlament se kvalitativně vyvíjí, má možnost se vyjadřovat k problémům školy.

Rozvrh hodin a organizace vyučování jsou souladu s obecně závaznými právními předpisy. Pedagogický dozor nad žáky je zajištěn, ředitelem schválený rozvrh dozorů nebyl ve škole a školských zařízení (školní jídelna) viditelně vyvěšen a neměl administrativní náležitosti. Z didaktických důvodů je v souladu s příkazem ministra č. 10/1997 organizována dělená výuka anglického jazyka ve 4., 6., 7. a 8. ročníku a výuka výtvarné výchovy ve 4. – 9. ročníku ve dvouhodinových blocích. Organizace výuky v odborných učebnách (počítačová, jazyková, výtvarná) je vysoce efektivní. Zařazení velké přestávky po 3. vyučovací hodině s možností volného pohybu ve venkovním areálu školy a netradiční forma zvonění (hudební motivy) a vysoká estetická úroveň školy přispívají k aktivní psychohygieně žáků i pedagogů. Pro nemocné děti je organizováno domácí doučování. Škola organizuje ozdravné pobyty žáků formou projektového učení, lyžařské kursy, školní výlety a další akce (spaní ve škole, netradičně pojatý zápis žáků do 1. ročníků, projekt My se školy nebojíme). Pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení jsou ve 3., 4. a 5. ročníku v českém jazyce zřízeny třídy individuální péče (dále jen TIP). Individuální výuka probíhá v rámci rozvrhu hodin a je zabezpečována vyučujícími, vzdělávajícími se v oblasti reedukace specifických poruch učení (dále jen SPU).

Informace rodičům jsou školou předávány formou zápisů v žakovských knížkách a záznamnicích, prostřednictvím třídních schůzek, kterých se účastní i žáci (kulturní program), konzultačních hodin, vydáváním informačního bulletinu pro rodiče nastupujících žáků. V některých třídách a některých předmětech (převážně výchovné povahy) je četnost hodnocení žáků nedostatečná. Používání širšího slovního hodnocení žáků upřednostňované některými vyučujícími nebylo rozhodnutím ředitele školy schváleno. Rada školy není ustanovena, partnerem školy ze strany rodičů je Sdružení rodičů a přátel dobříšské školy, která zejména finančně podporuje aktivity školy.

Žáky je vydáván pestrý, na informace o škole bohatý, školní časopis ABRAKA DABRA. Na veřejnosti se škola prezentuje konkrétními akcemi a příležitostnými články v místním a regionálním tisku. Aktivity školy i jednotlivých tříd jsou fotodokumentací zdokladovány.

Vedení školy uplatňuje demokratický styl řízení, výrazně využívá iniciativy zaměstnanců, operativní řízení je funkční. Z dokumentace velmi bohatého vnitřního i vnějšího života školy jsou zřejmé neformální vztahy pracovníků, jejich mimořádná aktivita v oblastech sportu, umění, poznávání a společenských tradic, projevující se na duchu a vzhledu školy, je rozvíjen pocit sounáležitosti, estetické vnímání. Funkčnost každodenních řídicích mechanismů a

vedením školy citlivě podporovaná individuální aktivita jsou propojeny s koncepčním, perspektivním a koordinovaným vedením pracovníků, mají však dílčí nedostatky. Ředitel školy koncentruje na svou osobu rozsáhlé úkoly a činnosti směřující k rozvoji školy, nepřenáší však některé kompetence a odpovědnost na své podřízené pracovníky. Jsou sice například zřízeny metodické orgány, ze zápisů jejich jednání je zřejmé příležitostné zaměření pouze na organizační, operativní a formální záležitosti. Chybí jejich efektivní spoluúčast na řešení metodických a odborných problémů a zejména na pedagogickém rozvoji školy. Z rozborů hospitační činnosti, písemné dokumentace a záznamů vyplývá kontrola bez stanovených závěrů směřujících ke zlepšení práce jednotlivých učitelů.

Kontrolní činnost výchovně vzdělávacího procesu postrádá koncepčnost, systematičnost i účelnou četnost. Nedostatkem je chybějící důkladnější diagnostika a analýza didaktické stránky výuky, případně i vzdělávacích a prospěchových problémů vyplývajících z jednání pedagogické rady. Některé chybějící prvky účinného řízení (např. chybějící plánování výuky) kontrolu a následnou zpětnou vazbu komplikují.

Ve škole je zajištěn přenos každodenních informací, jsou vytvořeny kvalitní podmínky pro přístup k pedagogické literatuře, a tím předpoklad pro inovativní přístup učitelů k vyučování. K zabezpečení aktuálních školských informací škola odebírá dostatek pedagogického a odborného tisku.

Vedení školy umožňuje učitelům jejich další vzdělávání, systematičtěji se vzdělává část pedagogických pracovníků. Cílený program dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vypracován není

Systém hodnocení pracovníků je postaven na sebevykazování rozšiřující výchovně vzdělávací práce. Za nadstandardní aktivity jsou pracovníkům měsíčně přiznávány odměny. Písemná kritéria pro hodnocení práce pedagogických pracovníků - stanovení odměn jsou stanovena, mají taxativní, kvantitativní charakter, chybí kritérium podporující zlepšování kvality pedagogické práce. Pozitivní je podpora sebehodnocení vlastní práce. Explicitně nejsou stanovena kritéria pro stanovení výše osobních příplatků.

Systém převážně krátkodobého operativního plánování je efektivní, potřebám školy vyhovuje. Dlouhodobé plánování zejména výchovně vzdělávacího procesu má dílčí nedostatky. Organizační uspořádání školy je funkční, k jejímu kvalitnímu fungování přispívá velkou měrou osobní iniciativa pedagogů a vedení školy, informační systémy jsou vytvořeny a jsou postupně zkvalitňovány. Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků mají průměrnou úroveň, stejně jako kontrolní mechanismy.

Celkově je oblast hodnocena spíše nadprůměrně.

Hodnocení kvality řízení

Operativní systém krátkodobého plánování organizace školy je funkční, není však optimálním východiskem pro účinnou kontrolu realizace vzdělávacího programu. Organizační uspořádání školy je účelné, k jejímu kvalitnímu fungování přispívá velkou měrou osobní iniciativa pedagogů a vedení školy. Vedení a motivování pracovníků má dílčí koncepční nedostatky. Celkově má kvalita řízení velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Reedukace SPU ve 4. ročníku

Náprava vychází z diagnostických podkladů pedagogicko-psychologického vyšetření žáků. Byla vedena vyučující odborně a pedagogicky způsobilou, která se v oblasti nápravy SPU

dále vzdělává. Škola zabezpečuje základní speciální pomůcky (pracovní sešity, učebnice, bzučáky), na některé specifické pomůcky nemá dostatek finančních prostředků (např. pomůcky pro uvolňovací cvičení rukou).

Východiskem a cílem práce ve sledované hodině byl rozvoj komunikativních dovedností a kritického myšlení žáků prostřednictvím literárního textu. Různými formami a metodami práce byl procvičován pravopis, rozvíjena slovní zásoba, vyjadřovací schopnosti, hlasité a tiché čtení, cíleně bylo sledováno porozumění textu, výrazné čtení jeho dialogizací. Náležitou pozornost vyučující věnovala písemnému projevu žáků, který byl žáky funkčně při práci využit. Vzájemná komunikace byla vedena v přátelském duchu, důraz byla kladen na přesnost vyjadřování. Žáci měli možnost vyjádřit své názory, diskutovali, promýšleli obsah, ztotožňovali se s literárními postavami, rozvíjeli svoji představivost. Literární text byl vhodně aktualizován vzhledem k vytváření životních hodnot člověka (domov - emigrace). Žáci měli možnost alternativního výběru jazykového materiálu a zadání, promyšlenou formulací návodných otázek byli vedeni k přemýšlení v souvislostech.

Žáci byli průběžně motivováni, respektovány byly jejich individuální schopnosti a momentální dispozice, oceňovány byly i dílčí úspěchy. Práce v hodině byla motivačním východiskem pro dramatizaci v hodině následující.

Sledovaná náprava specifických poruch učení byla na vynikající úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě
- Organizační řád
- zápisy z pedagogických rad
- Koncepce školy na rok 1997 – 2003
- týdenní plány školy
- Řád školy, rozvrh hodin a přestávek
- žákovské knížky - výběr
- písemnosti žáků (výběr sešitů)
- třídní knihy (v hospitovaných hodinách), katalogové listy (výběr)
- kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků
- přehled měsíčního hodnocení pracovníků
- Kritéria pro rozdělování nenárokových složek platu pedagogických pracovníků 1. ZŠ Dobříš
- přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- plán kontrol, hospitační záznamy ředitele školy a jeho zástupců
- dokumentace zdravotně postižených žáků
- Dotazník pro ředitele před inspekcí
- podkladová inspekční dokumentace

ZÁVĚR

Podmínky vzdělávání ve sledovaných vyučovacích předmětech

Škola je rekonstruována a stále modernizována. Estetické prostředí spolu s nadprůměrným technickým vybavením poskytuje velmi dobré podmínky pro rozvoj výchovně vzdělávacího procesu školy, rezervy byly shledány v estetizaci některých kmenových učeben vyšších ročníků II. stupně.

Výuka sledovaných předmětů byla zajištěna převážně učiteli s předepsanou způsobilostí, dílčí nedostatky byly v zajištění odborně způsobilých učitelů pro výuku cizích jazyků. Celkově jsou podmínky vzdělávání hodnoceny nadprůměrně.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledovaných vyučovacích předmětech

Velmi dobrá úroveň vzdělávání na I. stupni vytváří východisko pro zkvalitnění práce II. stupně. Celkově byla úroveň vzdělávání sledovaných předmětů průměrná.

Hodnocení kvality řízení

Systémy koncepčního operativního vedení školy jsou velmi dobré, dílčí nedostatky byly shledány v kontrolních mechanismech a účinnějším vedení pracovníků školy. Celkově je kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá.

Celkové hodnocení školy

Celkově má škola velmi dobrou úroveň.

V rámci orientační inspekce nebylo shledáno neefektivní čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Doporučení

- uvést do souladu kapacitu školy uvedenou v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č. j. 4/96/Z-01 ze dne 22. 3. 1996 se stávající skutečností (§ 13 b odst. 9 zákona ČNR č. 564/1999 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů)

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu	PaedDr. Věra Kolmerová
Členové týmu	Mgr. Dana Hanzelková
	Mgr. Dagmar Kousalová
	Mgr. Miroslav Hanzelka

V Praze dne 30. června 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. 7. 2000

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Jaroslav Melša

.....

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Příbram	2000-07-24	024 259/00-5079
Zřizovatel Město Dobříš	2000-07-24	024 260/00-5079

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Nebyly podány